

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ลักษณะประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กำหนดพื้นที่ 4 จังหวัด ริมฝั่งแม่น้ำโขงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ เลย, หนองคาย, นครพนม และมุกดาหาร ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบันริมฝั่งแม่น้ำโขง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย จำนวน 130 ราย โดยประชากรแยกตาม จังหวัดได้ดังนี้

1. จังหวัดเลย	จำนวน	24	ราย
2. จังหวัดหนองคาย	จำนวน	48	ราย
3. จังหวัดนครพนม	จำนวน	36	ราย
4. จังหวัดมุกดาหาร	จำนวน	22	ราย
รวม	จำนวน	130	ราย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบันริมฝั่งแม่น้ำโขงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย จำนวน 98 ราย กำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ใช้ $e = 0.05$

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- เมื่อ n คือ ขนาดของตัวอย่างที่ควรสุ่ม
 N คือ ขนาดประชากรทั้งหมด
 e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม

และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก (Lotery Method) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 125 - 142) ไปที่ละจังหวัด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแบ่งแยกตามสัดส่วนของประชากรแต่ละจังหวัดได้ดังนี้

1. จังหวัดเลย	จำนวน	18	ราย	
2. จังหวัดหนองคาย	จำนวน	36	ราย	
3. จังหวัดนครพนม	จำนวน	27	ราย	
4. จังหวัดมุกดาหาร	จำนวน	17	ราย	
	รวม	จำนวน	98	ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษารจัดการลูกค้าสัมพันธ์ของธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบันริมฝั่งแม่น้ำโขง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทยครั้งนี้ ได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบธุรกิจ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ของธุรกิจร้านขายยา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแบ่งเป็นรายด้านตามองค์ประกอบของกระบวนการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างฐานข้อมูลลูกค้า, ด้านการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม, ด้านการกำหนดโปรแกรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และด้านการรักษาลูกค้า

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ของธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบันริมฝั่งแม่น้ำโขงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – Ended Questionnaires)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ ทฤษฎี วิธีการสร้างเครื่องมือ รวมถึงศึกษากระบวนการในการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลมาประกอบการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดรูปแบบของเครื่องมือให้เหมาะสมกับงานวิจัย โดยผู้วิจัยได้เลือกเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จากนั้นทำการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

3. นำแบบสอบถามไปเสนอคณะกรรมกรที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณา ให้คำแนะนำ และแก้ไข ตามความเหมาะสม

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภก.ไพรัตน์ ประทุมทอง, ภก.พิชิต บุตรสิงห์ และ ภญ.ปิยะมาศ ปรีชาฎก) พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อนำไปทดลองใช้กับผู้ประกอบการร้านขายยาแผนปัจจุบันในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 ราย (ประมาณร้อยละ 23 ของประชากรทั้งหมด) เพื่อตรวจสอบถ้อยคำ และการใช้ภาษาที่เหมาะสมของแบบสอบถาม ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และถูกต้อง ตรงกัน ทั้งผู้ตอบแบบสอบถามและผู้วิจัย โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนมีความสมบูรณ์แล้ว นำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการขอที่อยู่ของร้านขายยาแผนปัจจุบันทั้งหมดในเขตพื้นที่จังหวัดริมฝั่งแม่น้ำโขงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย จากกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย, หนองคาย, นครพนม และมุกดาหาร

2. ส่งแบบสอบถามไปยังร้านขายยาแผนปัจจุบันทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ได้รับมา และแจ้งให้มีการส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา หากเกิดความไม่สมบูรณ์หรือไม่ได้รับการตอบกลับของแบบสอบถาม ก็จะทำการส่งแบบสอบถามใหม่อีกครั้งหรือทำการติดตามทางโทรศัพท์ เมื่อได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว จึงจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ เมื่อพบว่าแบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์แล้ว จึงนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งจำแนกข้อมูลตามลักษณะของคำถามได้ดังนี้

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist) นำมาแจกแจงความถี่ของแต่ละข้อ แล้วหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นนำเสนอในรูปแบบของตาราง

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตรวจสอบให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับปฏิบัติ มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับปฏิบัติ มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับปฏิบัติ ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับปฏิบัติ น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับปฏิบัติ น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการลูกค้าสัมพันธ์ของธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบันริมฝั่งแม่น้ำโขง เป็นรายด้านตามกรอบแนวคิด พร้อมทั้งนำมาแจกแจงความถี่ของแต่ละด้าน หาค่าร้อยละของผู้ตอบเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง

2. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

3. นำคะแนนที่ได้ไปทดสอบสมมติฐาน

4. นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยในรูปแบบของตาราง และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1 สถิติพื้นฐาน

1.1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

1.2.1 F – test (Anova)

1.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่าง วิเคราะห์รายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

2. สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่า Cronbach's Alpha 0.94

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY